

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΖ'

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστ. ἔτους καὶ εἰς ἐτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 89.

11 Μαρτίου 1884

Ο ΑΛΛΟΚΟΤΟΣ ΦΟΝΕΥΣ

(Διήγημα ὑπὸ Edgar Poë.)

Τὴν ἄνοιξιν καὶ μέρος τοῦ θέρους τοῦ ἔτους 18... διέτριψα ἐν Παρισίοις· ἐκεῖ δ' ἐγνώρισα κύριόν τινα, ὀνομαζόμενον Κ. Αὔγουστον Δυπέν· οὗτος κατήγετο ἐξ οἰκογενείας καλῆς καὶ διασήμου μάλιστα, ἀλλ' ἕνεκα σειρᾶς ἀτυχῶν περιπετειῶν εἰς τοσαύτην περιέστη ἔνδειαν, ὥστε ἡ δύναμις τοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ ἐξέλιπε τέλειον, καὶ ἐπαύσατο μεριμνῶν περὶ ἀνακτῆσεως τῆς κοινωνικῆς του θέσεως, ἀπέστη δὲ πάσης προσπαθείας πρὸς βελτίωσιν τῶν οικονομικῶν του. Ἐκ γενναιοδωρίας τῶν δάνειστών του διετήρησεν ἀσήμαντα λείψανα τῆς πατρικῆς κληρονομίας, δι' αὐστηροτάτης δὲ οἰκονομίας κατώρθου νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς πρωτίστας ἀνάγκας του μόνον διὰ τοῦ γλίσχρου εισοδήματος, ὅπερ ἐντεύθεν ἀπελάμβανεν. Ἡ στέρησις τοῦ περιττοῦ ἤκιστα ἐλύπει αὐτόν. Ἡ μόνη πολυτέλεια ἐν ταῖς δαπάναις του ἦν ἡ πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ αὕτη εὐκόλως πληροῦται ἐν Παρισίοις.

Τὸ πρῶτον συνηγήτην μετ' αὐτοῦ ἐν μικρᾷ βιβλιοθήκῃ τῆς ὁδοῦ Μομμάρτρης, ἐπειδὴ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἐζητήσαμεν ποτε ἀμφοτέροι τὸ αὐτὸ σπάνιον καὶ περιεργον βιβλίον, ἤλθομεν εἰς στενωτέραν πρὸς ἀλλήλους συναφειαν. Ἐκτοτε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπανεβλέπομεν ἀλλήλους συχνάκις μετὰ ζωηροῦ δ' ἐνδιαφέροντος ἡμενίζον νάκουω τὴν διήγησιν τῶν περιπετειῶν τοῦ Δυπέν, ἃς οὗτος ἀνεκοίνου μετὰ τῆς παρρησίας, τῆς διακρινοῦσης τὸν Γάλλον, ὅταν πρόκειται λόγος περὶ ἑαυτοῦ. Ἡ εὐροια τῶν γνώσεων αὐτοῦ ἤγειρε τὸν θαυμασμόν μου, πρὸς δὲ τούτοις ἤσθανόμην ὅτι πολὺ ἐνέιχον τὸ ἐλκυστικὸν ἢ θερμὸν, ἢ ἀκμή καὶ ἡ ἀνθρότης τῆς φαντασίας αὐτοῦ. Ἐμῶρφωσα δὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ συναναστροφή μετὰ τοιοῦτου ἀνδρὸς ἦν πολὺτιμος καὶ συντελεστικωτάτη πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ἐπεδίωκον τότε ἐν Παρισίοις· τοῦτο ἀπροκαλύπτως ὡμολόγησα αὐτῷ. Ἐπὶ τέλους συνεφωνήσαμεν νὰ συνοικήσωμεν κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν μου, ἐπειδὴ δὲ τὰ οικονομικά μου ἦσαν εἰς ὀμάλωτέραν κατάστασιν τῶν ἰδικῶν του, τὸν παρεκάλεσα νὰ μοι ἐπιτρέψῃ, ὅπως ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐνοικιάσω παλαιὸν

καὶ ἐτοιμόροπον οἶκημα ἐν τῷ προαστείῳ Ἀγίου Γερμανοῦ, (ὅπερ ἔμενον ἔρημον ἕνεκα δεισιδαιμόνων θρύλων, περὶ ὧν ἡμεῖς οὐδὲλως ἐφροντίζομεν) καὶ νὰ κοσμήσω αὐτὸ διὰ σκευῆς συμφώνου πρὸς τὰ μελαγχολώδη καὶ στυγνὰ αἰσθήματα ἀμφοτέρων.

Ἄν ὁ κόσμος ἐμάνθανε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ἡμῶν θὰ ἐξελάμβανεν ἡμᾶς ἀφεύκτως ὡς παράφρονας, ἢ τοῦλάχιστον ὡς πάσχοντας ἐξ ἀβλαβοῦς μανίας. Διητώμεθα ἐν τελείῳ ἀποκλεισμῷ. Οὐδεὶς ἐπισκέπτετο ἡμᾶς, ἐφρόντισα μάλιστα μετὰ πολλῆς προσοχῆς ν' ἀποκρύψω τὴν κατοικίαν ἡμῶν ἀπὸ τοὺς προτέρους φίλους μου· ὁ Δυπέν ἄφ' ἑτέρου ἀπὸ πολλοῦ χρόνου οὐδένα εἶχε πλέον γνῶριμον ἐν Παρισίοις. Ὡστε εἴμεθα οὗτω κατὰμονοι, καὶ ἰδιοπραγμονοῦντες.

Μία τῶν τοῦ φίλου μου ἰδιοτροπιῶν (διότι δὲν δύναμαι νὰ εὕρω καταλληλοτέραν ὀνομασίαν) ἦτο καὶ ἡ ἀγάπη τῆς νυκτός χάριν αὐτῆς ταύτης, ἄνευ ἀντιρρήσεως δὲ συνεμορφώθη καὶ τῇ ἰδιοτροπιᾷ ταύτῃ, ὡς ἐποίησα καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀτοπίας καὶ δυσκολίας τοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κυριαρχῇ ἡμῶν διαρκῶς ἡ σκοτεινὴ θεότης, προσεπαθοῦμεν ὅπως τοῦλάχιστον κατ' ἐπίφρασιν διατελωμεν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς. Ἄμα ἐφώτιζε καὶ ἀμέσως ἐκλείομεν τὰ εὐπαγῆ παραθυρόφυλλα τῆς παλαιᾶς οἰκίας, καὶ ἠνάπτουμεν μυροβρεχῆ τινα κηρία, διαχέοντα φῶς ἀμυδρὸν καὶ ὄχρον. Καὶ ἐβυθίζομεθα εἰς ὄνερα ἐγρηγορῶτων, ἀνεγινώσκωμεν, ἐγράφωμεν ἢ διελεγόμεθα, μέχρις οὗ ὁ κῶδων τοῦ ἐσπερινοῦ ἀνήγγειλεν, ὅτι ἐπῆλθεν ἡ ἀληθινὴ σκοτία. Τότε δ' ἐξηρχόμεθα καὶ συμπεπλεγμένους ἔχοντες τοὺς βραχίονας περιεπατοῦμεν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ἐξακολουθοῦντες συζητήσεις περὶ θεμάτων, περὶ ὧν ἐνδιετριψάμεν τὴν ἡμέραν, ἢ ἐπλανώμεθα εἰκῆ μέχρι βαθείας νυκτός, ἐν τῇ ἀτελειώτῳ ἐναλλαγῇ λαμπροῦ φωτός καὶ ζόφου ἐν τῇ πολυόχλῳ πόλει, ἀναζητοῦντες ἀφορμὰς μελέτης.

Ἐν τοιαύταις περιστάσεσι παρετήρησα καὶ ἐθαύμασα ἐν τῷ Δυπέν (καίτοι δὲν ἔπρεπε νὰ παραξενεύωμαι, γινώσκων τὸ ἀγγίχουν αὐτοῦ) ἰδιοφυῆς πλεονέκτημα πρὸς τὴν ἀνάλυσιν· καίπερ δὲ μὴ ἐπιδεικνύων τοῦτο, ἐφαίνετο ὅμως τὰ μέγιστα ἀσμενίζων εἰς ἐνάσκησιν αὐτοῦ, καὶ τὸ

ὠμολόγει μάλιστα παρρησία. Γελῶν δ' ἐνδομύχως ἔλεγε, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι δι' αὐτὸν θυρίδας ἐν τῷ στήθει, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του ἔφερε συχνάκις ἀληθῶς καταπληκτικὰ μαρτύρια ἀκριβεστάτης γνώσεως τοῦ ἰδίου μου χαρακτήρος. Ἐν τοιαύταις δὲ στιγμήμαῖς ἦν ἀπαθὴς καὶ ὡς ἐν ἀφαιρέσει διατελῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐφαίνοντο ὡσπερ ἐσθεσμένοι καὶ ἡ φωνή του, φωνὴ ὑψιφώνου, ὑψοῦτο βεβιασμένος, καὶ θάντῃ παραδόξως ἂν μὴ ἐκάλυπτε τὸ παράχορδον ἡ μεγάλη σαφήνεια καὶ τὸ καλλίφθογον τῆς προφορᾶς. Βλέπων δ' αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἀνεμνησκόμεν ἅπαντοτε τοῦ παλαιῦ δόγματος περὶ τοῦ διμεροῦς τῆς ψυχῆς καὶ ἐφανταζόμεν διπλοῦν τινα Δυπέν, ἓνα δημιουργὸν καὶ ἕτερον ἀναλυτὴν.

Διὰ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων ὁμῶς οὐδαμῶς σκοπῶ νὰ προιδεῶμαι τινά, ὅπως ὑπολάβῃ ὅτι σκοπῶ νὰ φηγηθῶ αἰνιγματώδη τινὰ καὶ μυστηριώδη, ἢ νὰ γράψω μυθιστόρημα. Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πλεονεκτήματα τοῦ Δυπέν προήρχοντο ἐξ ὑπερβολικῆς ἐντάσεως ἴσως δὲ καὶ ἐξ ἀσθενικοῦ ἐρεθισμοῦ τῆς διανοίας. Τὸ δὲ εἶδος τῶν ὑπ' αὐτοῦ τότε κατορθουμένων δύναται ἴσως νὰ παρασταθῇ προσφωῶς δι' ἐνὸς παραδείγματος.

Μίαν ἐσπέραν ἐβαδίζομεν ἠσυχῇ ἐν ῥυπαρῷ δρομίσκῳ πλησίον τοῦ Βασιλικῆ Παλατιοῦ (Palais Royal), εἰς σκέψεις ἐμβεβητισμένοι ἀμφότεροι, διότι ἐπὶ ἐν τετάρτῳ τῆς ὥρας οὐδεὶς ἡμῶν οὐδὲ συλλαβὴν ἐξεστόμισεν, ὅτε αἰφνιδίως ὁ Δυπέν διέρρηξε τὴν σιωπὴν, εἰπών:

«Ὁμολογουμένως εἶναι πολὺ κοντός, καὶ θὰ ἦτο καταλληλότερος διὰ τὸ *Θέατρον τῶν Ποικιλιῶν*!

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία,» ἀπεκρίθη ἀσυνειδήτως καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσω ἐν τῇ ἀλλοφροσύνῃ μου, πόσον παραδόξως συνεφώνει ἡ ὁμιλία τοῦ Δυπέν πρὸς τὰς ἰδίας μου σκέψεις. Μετὰ τινὰς στιγμὰς κατείδον τοῦτο μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως.

«Τοῦτο δὲν τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς μου, Δυπέν, εἶπον ἐκθαμβός. Ὁφείλω νὰ σοὶ ὁμολογήσω, ὅτι μὲ ἐμβάλλεις εἰς ἀπορίαν, καὶ δὲν τολμῶ πλέον νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς τὰς αἰσθήσεις μου. Ἐσυλλογίζομαι . . .»

Διέκοψα δὲ τὸν λόγον, ὅπως βεβαιωθῶ ἂν πράγματι ἐνεβάτευσεν εἰς τοὺς διαλογισμούς μου.

«Ἐσυλλογίζεσο τὸν Σαντιλλύ, ἀπήντησε. Διὰ τὴν διέκοψας τὸν λόγον; Ἐσκέπτεσο, ὅτι ἕνεκα τοῦ μικροῦ ἀναστήματός του δὲν εἶνε κατάλληλος νὰ ὑποκρίνεται τραγικὰ πρόσωπα.»

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐσκεπτόμην. Ὁ Σαντιλλύ πρῶτον ἐμβαλλοματάς, κατοικῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἁγίου Διονυσίου, καταληφθεὶς ἐκ πάθους πρὸς τὴν σκηνὴν, ὑπεκρίθη τὸν Ξερέξην ἐν τῇ ὁμωνύμῳ

τραγωδίᾳ τοῦ Κρεβιλλών, καὶ ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ ἀνάριθμα σκώμματα.

«Εἰπέ μοι πρὸς Θεοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τίνος μεθόδου, ἂν πράγματι διὰ μεθόδου κατορθοῖς τοῦτο, ἐπὶ τῇ βάσει τίνος μεθόδου δύνασαι νὰ παρακολουθῆς οὕτω πως τὸν εἰρμόν τῶν ἰδεῶν μου; ἀνεφώνησα. Καὶ ὄντως ἤμην πλειότερον ἢ ὅσον ὠμολόγουν ἐκπεπληγμένοις.

— Ὁ ὀπωροπώλης σὲ ἔκαμε νὰ συμπεράνης, ὅτι ὁ ὑποδηματοποιὸς δὲν ἔχει τὸ ἀπαιτούμενον εἰς Ξερέξην ἀνάστημα.

— Ὁ ὀπωροπώλης; αὐξάνεις πλειότερον τὴν ἐκπληξίν μου. Δὲν εἰξεύρω ποῖον ὀπωροπώλην ἔννοεις.

— Τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος σὲ ἐσπρωξεν, ὅτε εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην πρὸ ἐνὸς περιπλου τετάρτου τῆς ὥρας.»

Ἀνεμνήσθη τότε, ὅτι συνεκρούσθη πρὸς με ἄνθρωπος φέρων ἐπὶ κεφαλῆς κάλαθον πλήρη μῆλων, ὅτε ἐκ τῆς ὁδοῦ Κ. εἰσήλθομεν εἰς τὸν δρομίσκον, ἐν ᾧ εὕρισκόμεθα, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη καὶ πάλιν νὰ δίδω ὅποια σχέσις ὑπῆρχε μετὰξὺ τούτου καὶ τοῦ Σαντιλλύ.

«Θὰ σοὶ τὸ ἐξηγήσω, εἶπεν ὁ Δυπέν, ἐν ᾧ οὐδὲ ἔγχοις ὑπῆρχεν ἀγυρτείας. Ὅπως δὲ κατανοήσης πάντα καλλίτερον, θάνατρέξωμεν πρῶτον εἰς τὸν εἰρμόν τῶν ἰδεῶν σου, καὶ δὴ ἀπὸ τῆς παρουσίας στιγμῆς μέχρι τῆς συγκρούσεως μετὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὀπωροπώλου. Οἱ κυριώτατοι δακτύλιοι τῆς ἀλύσεως ταύτης εἶνε ὁ Σαντιλλύ, ὁ Ὀρίων, ὁ ἰατρός Νίκολς, ὁ Ἐπίκουρος, ἡ στερεοτομία, οἱ λίθοι τοῦ λιθοστρώτου, ὁ ὀπωροπώλης.»

Ὀλίγοι βεβαίως εἶνε οἱ μὴ παρακολουθήσαντες ποτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς ἐφθασαν εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πόρισμα. Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ νοῦ εἶνε συνήθως τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσα, ὁ δὲ κατὰ πρῶτον ποιήσας ταύτην μένει ἐκθαμβός ἐπὶ τῇ μεγάλῃ κατὰ τὸ φαινόμενον διαφορᾷ καὶ τῇ πλήρει ἀσυναρτησίᾳ τῆς ἀρχικῆς ἀφετηρίας καὶ τοῦ τελικοῦ συμπεράσματος. Ὡστε ἡλικίος ἦν ὁ θαυμασμός μου, ἀκούοντος τοὺς λόγους τοῦ Γάλλου, ὅτινες δὲ δύναμαι νὰ ποικύρω ὅτι ἦσαν ἀκριβέστατοι! Ἐξηκολούθησε δ' οὕτως ὡς ἐξῆς.

«Ἄν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, μικρὸν προτοῦ νὰ καταλίπωμεν τὴν Κ. ἡ ὁμιλία μας περιστρέφεται εἰς θέμα περὶ ἵππων. Ὅτε δ' ἐκάψαμεν τὴν ὁδὸν ἐκείνην, εἰς ὀπωροπώλης φέρων ἐπὶ κεφαλῆς μέγαν κάλαθον, διήλθεν ἔμπροσθεν ἡμῶν ἐν βίᾳ καὶ σὲ ἐξώθησεν εἰς σωρὸν λίθων χρησιμευόντων πρὸς στρώσιν τῆς ὁδοῦ. Ἐπάτησες ἐπὶ τῶν λίθων, ὠλισθήσες, ἐκτύπησες εἰς τοὺς ἀστραγάλους καὶ πονέσας ἐφάνης καταληφθεὶς ἐξ ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως, ὑπεψιθύρισας ὀλίγας λέξεις, ἔστρεψες τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν σωρὸν, καὶ εἶτα προεχώρησες ἐν σιγῇ. Δὲν ἐπέστησα ἰδιαζόντως τὴν προσοχὴν μου εἰς ταῦτα, ἀλλ' ἡ παρατήρησις

κατέστη παρ' ἔμοι κατὰ τούς τελευταίους χρόνους δευτέρα φύσις. Προσήλωσας κατόπιν τούς ὀφθαλμούς εἰς τήν ὁδόν, καί προσεκτικῶς περιεργάζεσο τὰς ὁπὰς καί τὰς τροχιάς τοῦ λιθοστρώτου ὥστε κατενόησα, ὅτι ἠσχολεῖσο ἀκόμη εἰς τήν παρατήρησιν τῶν λίθων ὅτε δ' εἰσήλθομεν εἰς τόν παρακείμενον δρομίσκον Λαμαρτίνου, ὁ ὁποῖος πρὸς ἀπόπειραν εἶνε ἐστρωμένους διὰ λίθων σφηνουμένων πρὸς ἀλλήλους, τὸ πρόσωπόν σου ἰλαρύνθη καί παρετήρησα ὅτι τὰ χεῖλή σου ἐκινήθησαν, οὐδὴλως δ' ἀμφέβαλα ὅτι ὑπεψήθυρισας τήν λέξιν στερεοτομίαν, ὡς ἐζητημένως κάπως ἀποκαλεῖται τὸ τοιοῦτο εἶδος τῆς λιθοστρώσεως. Ἐγίνωσκον δέ, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμης χρῆσιν τῆς λέξεως χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῆς, τὰς ἀτόμους καί σὺν αὐταῖς τήν θεωρίαν τοῦ Ἐπικούρου. Ἐπειδὴ δὲ γενομένου πρὸ ὀλίγου λόγου περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος εἶπον, ὅτι αἱ ἀόριστοι ὑποθέσεις τοῦ μεγαλοφυοῦς Ἕλληνος κρατύνονται ὑπὸ τῆς σημερινῆς θεωρίας περὶ τῆς ἐκ τῶν νεφελῶδων κοσμογονίας, εἶχον τήν πεποιθήσιν ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἐμελλες νὰ ὑψώσης τὸ βλέμμα πρὸς τήν νεφελῶδη τοῦ Ὠρίωνος. Καί ὄντως ἐστρεψας πρὸς τᾶν τούς ὀφθαλμούς, οὕτω δ' ἐβεβαιώθην, ὅτι μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου παρηκολούθησα ἀπταιστως τὸν εἰρὸν τῶν ἰδεῶν σου. Ἐν τῇ πικρᾷ ἐπικρίσει τοῦ Σαντιλλύ, τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ χθесινῷ φύλλῳ τοῦ Μουσειῶν, ὁ εἶρων συγγραφεὺς ἐποίει δηκτικωτάτους ὑπαινιγμούς περὶ τοῦ ὀνόματος, ὅπερ μετέβαλεν ὁ ὑποδηματοποιὸς εὐθύς ὡς ὑπεδύθη τὸν τραγικὸν κόθορον, παρετίθει δὲ καί λατινικὸν τινα στίχον, περὶ οὗ πολλάκις ὠμιλήσαμεν:

Perdidit antiquum litera prima sonum.

Σοὶ εἶχον εἰπεῖ, ὅτι τοῦτο ἀνεφέρετο εἰς τὸν Ὠρίωνα, λεγόμενον τὸ πρῶτον Οὐρίωνα, κατὰ τινα ἀρχαῖον μῦθον, καί εἴξευρον ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὸ ἐλησμόνησας. Ὅθεν ἦτο πρόδηλον, ὅτι ἐμελλες νὰ συσχετίσης τὰ δύο ὀνόματα, τοῦ Ὠρίωνος καί τοῦ Σαντιλλύ. Καί ὅτι πράγματι τὸ ἔκαμες κατενόησα ἐκ τοῦ μειδιάματος, ὅπερ διέστειλε τὰ χεῖλή σου. Ἐσυλλογίσθης τήν θυσίαν τοῦ δυστυχοῦς ὑποδηματοποιοῦ. Μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐβάδιζες ἐσχυρμένος, ἀλλὰ τότε ἀνῶρθωσας τήν κεφαλὴν ὑψηλά, καί ἐβεβαιώθην οὕτως, ὅτι ἀνελογίζεσο τὸ ταπεινὸν ἀνάστημα τοῦ Σαντιλλύ. Τότε λοιπὸν διέκοψα τὰς σκέψεις σου, ὅτι ὁ Σαντιλλύ εἶνε πράγματι πολὺ κοντὸς, καί θὰ ἦτο καταλληλότερος διὰ τὸ θέατρον τῶν Ποικιλιῶν. »

Μικρὸν μετὰ τὸν διάλογον τοῦτον ἀνέγνωμεν ἐν τῷ ἐσπερινῷ φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῶν δικαστηρίων (Gazette des Tribunaux) τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, ὅπερ τὰ μέγιστα ἐκέντησε τὴν περιεργίαν ἡμῶν.

« Μυστηριώδης φόνος. Σήμερον τὴν πρωΐαν

οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἁγίου Ῥόκου ἀφυπνίσθησαν ἐκ κραυγῶν, αἰτίνες ἐφαινότο προερχόμεναι ἐκ τοῦ τετάρτου στέγους οἰκίας τινὸς τῆς ὁδοῦ Μόργκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ἦτο γνωστὸν, ὅτι κατόικουν ἡ κυρία Λεσπαναί καί ἡ θυγάτηρ αὐτῆς. Μετὰ βραχεῖαν χρονοτριβήν, προελθούσας ἐκ τῆς ἀποτυχούσης προσπαθείας, ὅπως διὰ τοῦ συνήθους τρόπου εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν, διέρρηξαν τὴν θύραν διὰ μοχλοῦ καί ὁκτῶ ἡ δέκα γείτονες εἰσέβησαν ἐντός, συνοδευόμενοι ὑπὸ δύο κλητῆρων. Ἐν τῷ μεταξύ αἱ κραυγαὶ εἰσιγήσαν, ἀλλ' ὅτε οἱ εἰσελθόντες ἀνῆρχοντο τὴν κλίμακα τοῦ πρώτου πατώματος ἤκουσαν δύο ἡ πλείονας φωνὰς φιλονεικούντων, αἰτίνες τοῖς ἐφάνη ὅτι προήρχοντο ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τῆς οἰκίας. Ὅτε δ' ἔφθασαν εἰς τὴν κλίμακα τοῦ δευτέρου πατώματος, αἱ φωναὶ ἐκεῖναι εἰσιγήσαν καί παντελῆς ἐπεκράτει ἡσυχία. Οἱ εἰσελθόντες ἐχωρίσθησαν καθ' ὁμάδας καί ἐξηρεύνησαν μετὰ σπουδῆς ὅλην τὴν οἰκίαν. Φθάντες δ' εἰς μέγα τι δωμάτιον τοῦ τετάρτου πατώματος καί διαρρήξαντες τὴν κεκλεισμένην θύραν αὐτοῦ, εἶδον θέαμα φρικῶδες καί ἀπαίσιον.

« Τὸ δωμάτιον ἦτο ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ, τὰ ἐπιπλα συντετριμμένα καί τῆδε κάκεισε ἐρριμμένα. Τὰ στρώματα μιᾶς κλίνης εὐρίσκοντο ἐσφενδονημένα εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου ἐπὶ τινος καθίσματος ἐκεῖτο ζυράφιον πεφυρμένον αἵματι. Ἐν δὲ τῇ ἐστίᾳ εὐρέθησαν δύο ἡ τρεῖς μακροὶ καί πυκνοὶ αἱματοφύρτοι βόστρυχοι πολιᾶς κόμης, οἵτινες προφανῶς ἐξεριζώθησαν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἦσαν ἐσκορπισμένα τέσσαρα χρυσᾶ ναπολεόνεια, ζευγὸς ἐνωτίων κοσμουμένων διὰ τοπαζίων, τρία μεγάλα ἀργυρᾶ κοχλιάρια, τρία μικρότερα ἐξ ἀλγερίνου μετάλλου, καί δύο σακκίδια περιέχοντα τετρακισχίλια φράγκα περίπου εἰς χρυσόν. Τὰ συρτάρια ἐνός γραφείου ἐν τῇ γωνίᾳ ἦσαν ἀνοικτά, καί κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχον διαρπαγῆ τὰ ἐν αὐτοῖς, καίτοι εὐρίσκοντο ἀκόμη ἄθικτα παντοειδῆ πράγματα ἐντός αὐτῶν. Ὑπὸ τὸ στρώμα ἀνεκαλύφθη μικρὸν, σιδηροῦν χρηματοκιβώτιον ἦν δὲ τοῦτο ἀνοικτόν, καί ἡ κλεῖς εὐρίσκετο ἐν τῷ κλειθρῷ. Περιεῖχε δὲ μόνον παλαιὰς ἐπιστολάς, ἀσήμαντά τινα ἔγγραφα καί οὐδὲν ἄλλο.

« Τῆς κυρίας Λεσπαναί οὐδὲ ἔχνος εὐρέθη ἐν τῷ δωματίῳ ἀλλ' ἐν τῇ ἐστίᾳ παρετηρήθη μεγίστη ποσότης ἀσβόλου, ἐκ τούτου δ' ὀδηγηθέντες ἐξήτασαν τὴν καπνοδόχην καί ἐξήγαγον ἐκεῖθεν (φρικτὸν εἰπεῖν!) τὸ σῶμα τῆς θυγατρὸς, ὅπερ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω ἦν ἐσφηνωμένον ἐν τῇ καπνοδόχῃ ἐν ἱκανῷ ὕψει. Τὸ σῶμα ἦν ἀκόμη θερμόν, μετ' ἐπιμελεστέραν δ' ἐξέτασιν παρετηρήθησαν ἀμυχαί τινες ἐν αὐτῷ, προερχόμεναι πάντως ἐκ τῆς ὀρυγῆς μεθ' ἧς εἰσῆχθη εἰς τὴν καπνοδόχην καί ἐξήχθη εἶτα ἐκεῖ-

θεν. Ἐν τῷ προσώπῳ ἐφαίνοντο πολλοὶ βαθεῖς ὄνυχισμοὶ καὶ ἐν τῷ λαίμῳ πελιδναὶ κηλίδες ἐκ πιέσεως προελθούσαι, καθὼς καὶ τύποι δακτύλων, καταδεικνύντες, ὅτι ἡ νεκρὰ ἐστραγγαλισθῆ.

« Ἀφ' οὗ ἡρενήθησαν πάντα τὰ μέρη τῆς οἰκίας, χωρὶς νάνακαλυφθῆ ἄλλο τι, μετέβησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς μικρὰν λιθόστρωτον αὐλήν, ἐν τῇ ὀπισθίῳ πλευρᾷ τῆς οἰκίας καὶ ἐκεῖ εὗρον τὸ πτώμα τῆς πρεσβύτιδος. Ὁ λαίμος ἦτο κεκομμένος πέραν καὶ πέραν, ὥστε ὅτε προσεπάθησαν νάνεγειρωσι τὸ πτώμα, κατέπεσεν ἡ κεφαλὴ. Τὸ σῶμα καθὼς καὶ ἡ κεφαλὴ ἦσαν φρικωδῶς κατεθλασμένα, ἐκεῖνο μάλιστα μόλις διετῆρει τὸ σχῆμα ἀνθρώπινου σώματος.

« Καθ' ὅσον μέχρι τοῦδε γινώσκομεν, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὑπάρχει ἴχνος, δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς ἐξήγησιν τοῦ ἀποτροπαίου τούτου αἰνίγματος. »

Ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος ἐξετίθεντο αἱ ἐπόμεναι λεπτομέρειαι :

« Τὸ ἐν τῷ ὀδῷ Μόργκ δράμα. Περὶ τῆς αἰνιγματώδους καὶ στυγερᾶς ἅμα ὑποθέσεως ταύτης ἐγένοντο πολλαὶ ἀνακρίσεις, χωρὶς ὅμως νάνακαλυφθῆ τι, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς διαφώτισιν αὐτῆς. Ἐν τοῖς ἐφεξῆς δημοσιεύομεν περίληψιν τῶν σπουδαιότερων καταθέσεων.

« Ἡ Πανλίνα Δουβούργ, πλύντρια, καταθέτει ὅτι ἐγνώριζεν ἀμφοτέρας τὰς φονευθεῖσας ἀπὸ τριῶν ἐτῶν, πλύνουσα ἔκτοτε τὰ ἐνδύματά των. Ἡ γραῖα καὶ ἡ κόρη τῆς ἔζων ἐν μεγίστῃ ἁρμονίᾳ, καὶ πολλὴν ἐδείκνυον πρὸς ἀλλήλας ἀγάπην. Ἐπλήρωναν καλὰ καὶ τακτικά. Περὶ τῶν τρόπων τοῦ ζῆν καὶ τῶν πόρων αὐτῶν οὐδὲν γινώσκει ἡ μάρτυς, φρονεῖ ὅμως, ὅτι ἡ κυρία Λεσπαναὶ ἐκέρδαινε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ῥίπτουσα χαρτία, καὶ εἰξέυρει, ὅτι ἐλέγετο περὶ αὐτῆς πῶς εἶχε χρήματα. Ὅσάκις ἐλάμβανε πρὸς πλῆσιν ἡ ἐκόμιζεν εἰς τὴν οἰκίαν τὰ ρούχα οὐδέποτε εἶδεν ἄλλον ἄνθρωπον, καὶ εἰξέυρει θετικῶς, ὅτι δὲν εἶχον ὑπέρητην. Ἐξαιρέσει τοῦ τετάρτου πατώματος ἡ ἄλλη οἰκία δὲν εἶχεν ἐπιπλα.

« Ὁ Πέτρος Μορῶ, ταμβακοπώλης, λέγει, ὅτι ἀπὸ τεσσάρων περίπου ἐτῶν ἐπώλει εἰς τὴν κυρίαν Λεσπαναὶ μικρὰς ποσότητας ταμβακού. Ὁ μάρτυς ἐγεννήθη ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐν αὐτῇ διαρκῶς κατῴκει. Ἡ θανοῦσα καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς κατῴκουν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ἧ εὐρέθησαν τὰ δωμάτια των ἀπὸ ἐξ καὶ πλέον ἐτῶν. Πρότερον τὴν εἶχεν ἐνοικίασῃ εἰς ἀδαμαντοπώλης, ὅστις ὑπενοικίαζε τὰ ἐπάνω πατώματα εἰς διαφόρους ἄλλους. Ἡ οἰκία ἦτο κτῆμα τῆς κυρίας Λεσπαναὶ, ἐπειδὴ δὲ ἦτο αὐτῆ δυσπηρεστημένη ἐκ τῆς φθορᾶς, τὴν ὁποίαν ἐπροξένουν οἱ ἐνοικιασταί, κατῴκησεν ἡ ἰδία ἐν αὐτῇ, χωρὶς νὰ ἐνοικίασῃ τὰλλα πατώματα. Ἡ γραῖα ἦτο κάπως ξεμωραμένη. Τὴν θυγατέρα εἶδεν ὁ

μάρτυς καθ' ὅλην τὴν ἐξαετίαν πεντάκις ἢ ἑξάκις μόνον. Ἀμφοτέροι ἐζων ἀπομεμονωμένοι καὶ ἐλέγετο πῶς εἶχον χρήματα. Καὶ αὐτὸς ὁ μάρτυς εἶχεν ἀκούσῃ ἀπὸ τῶν γείτονας, ὅτι ἡ κυρία Λεσπαναὶ ἔρριπτε χαρτία, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύει. Οὐδέποτε εἶδεν ἄλλον ἄνθρωπον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ μόνον τὴν μητέρα, τὴν κόρην, ἐνίοτε ἓνα δρόμωνα καὶ ὀκτάκις ἢ δεκάκις τὸν ἰατρὸν.

« Πολλοὶ ἄλλοι γείτονες κατέθεσαν τὰ αὐτά. Οὐδεὶς ἐσύχναζεν εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδεὶς ἐγίνωσκεν ἂν ἡ κυρία Λεσπαναὶ εἶχε συγγενεῖς ἢ μὴ. Τὰ φύλλα τῶν πρὸς τὴν ὁδὸν παραθύρων σπανίως ἠνοίγοντο· τὰ δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν παράθυρα, ἐκτὸς τῶν τοῦ μεγάλου δωματίου, ἦσαν ἀεῖποτε κεκλεισμένα. Ἡ οἰκία ἦτο στερεὰ καὶ οὐχὶ πολὺ παλαιά.

« Ὁ Ἰσιδώρος Μυζέ, ἀστυνομικὸς κλητῆρ κατέθεσεν ὅτι περὶ ὥραν τρίτην τῆς πρωίας ἐκλήθη εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐκεῖ εὗρε πρὸ τῆς θύρας συνηγμένους εἴκοσιν ἕως τριάκοντα ἀνθρώπους, προσπαθούοντας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτήν. Ἐθραυσε τὴν θύραν διὰ τῆς λόγχης (οὐχὶ διὰ σιδηρᾶς ῥάβδου), ὅπερ εὐκόλως κατώρθωσε, διότι ἡ θύρα, δίφυλλος οὔσα, οὔτε ἄνω οὔτε κάτω ἦτο μανδαλωμένη. Αἱ κραυγαὶ ἐξηκολούθουν μέχρι τῆς διαρρηξέως τῆς θύρας, ὅτε αἰφνιδίως ἐσίγησαν. Ἐφαίνοντο προερχόμεναι ἐξ ἐνὸς ἢ πλειόνων προσώπων, εὐρισκομέναι ἐν κινδύνῳ θανάτου· ἦσαν δὲ μακρὰ καὶ παρατεταμένα καὶ οὐχὶ διακεκομμένα. Ὁ μάρτυς ἀνέβη μετὰ σπουδῆς τὴν κλίμακα, καὶ ἐν τῷ ἀνάβῃ τῳ πρώτου πατώματος ἤκουσε δύο ὀξείας καὶ δυνατὰς φωνὰς φιλονεικούντων. Ἡ μία τούτων ἦτο βαθεῖα καὶ τραχεῖα, ἡ δ' ἄλλη ὀξεία, διαπεραστικὴ, μία παράξενη φωνή. Τινὰς τῶν τῆς πρώτης φωνῆς λέξεων ἤκουσε καθαρῶς, καὶ ἠδύνατο θετικῶς νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ φωνὴ δὲν ἦτο γυναικεῖα. Διέκρινε δ' εὐκρινῶς τὰς λέξεις sacré καὶ diable. Ἡ ὀξεία καὶ στριγγλίζουσα φωνὴ ἦτο ξένου, ἀλλ' ὁ μάρτυς ἀδυνατεῖ νὰποφανθῆ μετὰ βεβαιότητος ἂν ἦτο ἀνδρική ἢ γυναικεῖα. Τὰς λέξεις δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἡ γλῶσσα ἦτο ἰσπανική. Τὴν κατάστασιν τῶν πτωμάτων περιέγραψεν ὁ μάρτυς ἀπαρράλλατος ὡς ἐξέθεμεν αὐτὴν ἐν τῷ χθεσινῷ ἡμῶν φύλλῳ.

« Ὁ Ἐρρίκος Θυβά, γείτων, χρυσοχόος τὸ ἐπάγγελμα, λέγει ὅτι ἦτο μεταξύ τῶν πρώτων εἰσελθόντων εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιβεβαιοῖ καθόλου τὴν κατάθεσιν τοῦ Μυζέ. Διαρρηξάντες τὴν θύραν, ἔκλεισαν αὐτὴν πάλιν, ὅπως ἐμποδίσωσι τὴν συρροὴν πλήθους, ὅπερ εἶχε συναχθῆ, ἂν καὶ ἡ ὥρα ἦτο προχωρημένη. Ἡ ὀξεία καὶ διαπεραστικὴ φωνὴ ἦτο, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μάρτυρος, φωνὴ Ἰταλοῦ. Ὅπως ἂν ἡ ἢ γλῶσσα

δὲν ἦτο γαλλικὴ. Ἄν δ' ἦτο ἀνδρική δὲν δύναται ὁ μάρτυς νὰ βεβαιώσῃ μετὰ θετικότητος πιθανὸν νὰ ἦτο καὶ γυναικεία. Ἰταλικὰ δὲν κατалаμβάνει, οὐδ' ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὰς λέξεις, ἀλλ' ἐκ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς ἐπίσθη ὅτι, ὁ φωνήσας ἦτο Ἰταλός. Ἐγνώριζε τὴν κυρίαν Λεσπαναί καὶ τὴν θυγατέρα τῆς, συχνάκις συνωμίλησε μετ' ἀμφοτέρων, καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ ὀξεῖα φωνὴ οὔτε τῆς μητρὸς ἦτο, οὔτε τῆς θυγατρὸς.

«Ὁ Ὀδεργράιμερ, ξενοδόχος, παρουσιάσθη αὐτόκλητος ὡς μάρτυς. Ἄγνοοῦντος δὲ τὴν γαλλικὴν ἐγένετο ἡ ἀνάκρισις αὐτοῦ διὰ διερμηνεύως. Κατάγεται ἐξ Ἀμστελοδάμου. Διέβαινε δὲ πλησίον τῆς οἰκίας ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἠκούσθησαν αἱ κραυγαί. Διήρκεσαν δ' ἐπὶ πολλὰ λεπτά τῆς ὥρας, ἐπὶ δέκα περίπου. Αἱ κραυγαὶ ἦσαν παρατεταμέναι καὶ ἐξέφραζον μέγαν τρόμον καὶ φρίκην. Ὁ μάρτυς εἶναι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐσχημάτισε δὲ ἀκράδαντον πεποιθήσιν, ὅτι ἡ ὀξεῖα φωνὴ ἦτο ἀνδρὸς, καὶ δὴ Γάλλου. Ἀλλὰ τὰς λέξεις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ. Ἦσαν δυναταί, ταχέαι, ἀπότομοι καὶ ἐφαίνοντο ὡς ἐκφερόμεναι ἐν φόβῳ ἢ ἐν ὀργῇ. Ἡ φωνὴ ἦτο τραχεῖα, μᾶλλον πρὸς τὸ τραχὺ ἀποκλίνουσα. Καὶ δὲν δύναται τις νὰ τὴν εἴπῃ καὶ ὀξεῖαν. Ἡ δὲ βαθεῖα φωνὴ ἐπέφερεν ἐπανειλημμένως sacré, diable καὶ ἀπαξ mon Dieu!

«Ὁ Ἰούλιος Μιζιώ, τραπεζίτης, διευθυντὴς τοῦ τραπεζιτικοῦ οἴκου Μιζιώ καὶ υἱός, ἐν ὁδῷ Δελοραίν. Ἡ κυρία Λεσπαναί εἶχεν ὀλίγα χρήματα ἀπὸ ὀκταετίας εἶχεν ἀνοικτὸν λογαριασμὸν ἐν τῷ τραπεζιτικῷ οἴκῳ. Κατετίθει συχνάκις μικρὰ ποσὰ καὶ μέχρι πρὸ τριῶν ἡμερῶν πρὸ τοῦ θανάτου τῆς οὐδὲν εἶχεν ἀποσύρη. Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔλαβε ποσότητα τετρακισχιλίων φράγκων, πληρωθέντων αὐτῇ εἰς χρυσὸν καὶ κομισθέντων εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὑφ' ἐνὸς ὑπαλλήλου.

«Ὁ Ἀδόλφος Αεμπόν, ὑπάλληλος τοῦ ἀνωτέρω τραπεζιτικοῦ οἴκου, καταθέτει ὅτι κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἡμέραν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, συνώδευσε τὴν κυρίαν Λεσπαναί εἰς τὴν κατοικίαν τῆς, φέρων εἰς δύο σακιδία τὰ τετρακισχιλία φράγκα. Ἐν τῇ θύρᾳ εὔρε τὴν κόρην Λεσπαναί, ἧτις ἔλαβε τὸ ἐν σακιδίον, ἐν ᾧ ἡ γραῖα κυρία ἀπῆλλαξεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ἄλλου. Προσκλίνας δὲ ἀπῆλθεν. Ἐν τῇ ὁδῷ ἦτις εἶναι μικρὰ καὶ ἤμιστα συχνάζομένη, οὐδένα εἶδε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν.

«Ὁ Οὐίλλιαμ Μπέρο, βράπτης, καταθέτει ὅτι καὶ αὐτὸς εὐρίσκει μετὰ τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν οἰκίαν. Εἶναι Ἄγγλος, ἀποκαταστημένος πρὸ διαιτίας ἐν Παρισίοις, ἀνῆλθεν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν κλίμακα καὶ ἤκουσε τὰς φωνάς τῶν φιλονεικούντων. Ἡ βαθεῖα φωνὴ ἦτο δυνατὴ, δυνατωτέρα τῆς βαθεῖας. Ὁ μάρτυς δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι δὲν ἦτο φωνὴ Ἄγγλου, μᾶλλον δ' ἐφάνη αὐτῷ ὡς Γερμανοῦ· ἐνδεχόμενον ὅμως νὰ ἦτο καὶ γυναικεία. Ὁ μάρτυς δὲν εἰςεύρει γερμανικά.

«Τέσσαρες τῶν ἀνωτέρω μαρτύρων κατέθεσαν ἐν δευτέρᾳ ἀνακρίσει, ὅτι ἡ θύρα τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὐρέθη τὸ πτώμα τῆς κόρης Λεσπαναί, ἦτο κεκλεισμένη διὰ κλειδὸς ἐνδοθεν, ὅτε ἐφθασαν πρὸ αὐτῆς. Ἐπεκράτει δ' ἡσυχία καὶ οὔτε στεναγμὸς ἠκούετο, οὔτε ἄλλος τις θόρυβος. Διαρρήξαντες τὴν θύραν οὐδένα εὔρον. Τὰ παράθυρα τοῦ ὀπισθίου δωματίου καὶ τὰ τοῦ πρὸς τὴν ὁδὸν ἦσαν καταδιδασμένα καὶ ἐστυλωμένα ἐνδοθεν, ἡ θύρα δὲ ἦς συγκοινωνοῦσι τὰ δύο δωμάτια κεκλεισμένη, ἀλλ' οὐχὶ διὰ κλειδός. Ἡ ἀπὸ τοῦ προσθίου δωματίου εἰς τὸν διάδρομον φέρουσα θύρα ἦν κεκλεισμένη ἐνδοθεν, ἡ δὲ κλεις εὐρίσκειτο ἐν τῷ κλειθρῷ. Μικρὸν τι ἐν τῷ πρὸς τὴν ὁδὸν μέρει τῆς οἰκίας δωματίον ἦτο ἀνοικτὸν καὶ ἦτο πεπληρωμένον ἐκ παλαιῶν στραμάτων, κιβωτίων καὶ ἄλλων σκευῶν. Πάντα ταῦτα ἐξητάσθησαν ἐπιμελέστατα, καὶ οὐδὲ σπιθαμὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔμεινεν ἀνεξερευνητος. Ἐξερευνήθησαν δὲ καὶ αἱ καπνοδόκαι διὰ καθαρτηρίων ἐργαλείων. Ἡ οἰκία εἶχε τέσσαρα στέγη. Εἰς καταρράκτης φέρων εἰς τὴν ὄροφν εὐρέθη στερεῶς καθηλωμένος καὶ προφανῶς δὲν εἶχεν ἀνοιχθῆ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Ὁ χρόνος ὁ διαρρέυσας ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἠκούσθησαν αἱ φωναὶ τῶν φιλονεικούντων μέχρι τῆς διαρρήξεως τῆς θύρας τοῦ δωματίου ὑπελογίζετο διαφόρως ὑπὸ τῶν διαφόρων μαρτύρων. Ἄλλοι ὑπελογίζον αὐτὸν εἰς τρία λεπτά τῆς ὥρας καὶ ἄλλοι εἰς πέντε. Τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας ἦτο δυσχερέστατον.

«Ὁ Ἀλφόνσος Γκάρθια, ἐνταφιαστής, λέγει ὅτι κατοικεῖ ἐν τῇ ὁδῷ Μόργκ. Εἶναι Ἰσπανὸς τὴν καταγωγὴν, εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ παρέμεινε κάτω, μὴ ἀνελθὼν εἰς τὸ δωματίον. Νευρικός ὢν ἐφοβεῖτο μὴ πάθῃ ἐκ τῆς συγκινήσεως. Ἦκουσε τὰς φωνάς. Ἡ βαθεῖα ἦν φωνὴ Γάλλου, ἡ δ' ὀξεῖα ἔχει τὴν πεποίησιν ὅτι ἦτο Ἄγγλου. Δὲν εἰςεύρει ἀγγλικά, ἀλλ' ἐσχημάτισε τὴν ἰδέαν του, κρίνων ἐκ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς.

«Ὁ Ἀλβέρτος Μορτάρν, ζαχαροπλάστης, καταθέτει, ὅτι ἦτο ἐκ τῶν πρώτων ἀνελθόντων, εἰς τὴν κλίμακα. Ἦκουσε τὰς ἐν λόγῳ φωνάς. Ἡ βαθεῖα ἦτο Γάλλου· διέκρινε πολλὰς λέξεις. Ὁ ὀμιλῶν ἐφαίνετο ὡσπερ ἐπιπλήττων. Αἱ λέ-

ξεις τῆς ὀξείας φωνῆς δὲν ἦσαν εὐκρινεῖς· ἡ γλῶσσα ταχεῖα καὶ ἀπότομος· φρονεῖ ὅτι ἦτο ῥωσική. Ἐπιβεβαιοῖ δ' ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ τὰς καταθέσεις τῶν ἄλλων. Εἶναι Ἰταλὸς καὶ οὐδέποτε συνωμίλησε μετὰ Ῥώσου.

«Πολλοὶ τῶν μαρτύρων ἐξετασθέντες καὶ αὐθις καταθέτουσι συμπληρωματικῶς, ὅτι πᾶσαι αἱ καπνοδόκαι τοῦ τέταρτου πατώματος εἶναι στενώταται, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ διέλθῃ δι' αὐτῶν ἀνθρώπινον πλάσμα. Καθαρτήρια ἐργαλεῖα λέγοντες, ἐνοοῦσι κυλινδρικές μακρὰς ψήκτρας, δι' ὧν καθαίρονται αἱ καπνοδόκαι. Τοιαῦται ψήκτραι εἰσῆχθησαν εἰς πᾶσας τὰς καπνοδόκας ἄνωθεν καὶ κάτωθεν, οὐδαμοῦ ὑπῆρχεν κρυφία κλιμαξὶ δι' ἧς θὰ ἐδύνατό τις νὰ φύγῃ, ὅτε ἀνήρχοντο οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα. Τὸ σῶμα τῆς κόρης Λεσπαναὶ ἦτο τόσῳ στερεῶς ἐσφηνωμένον ἐν τῇ καπνοδόκῃ, ὥστε μόλις κατωρθώθη νὰ ἐξαχθῇ διὰ τῆς ἠνωμένης δυνάμεως τεσσάρων ἢ πέντε ἀνδρῶν.

«Ὁ Παῦλος Δυμᾶ, ἰατρός, λέγει, ὅτι ἐκλήθη τὴν αὐγὴν, ὅπως κάμῃ νεκροψίαν. Ἀμφότερα τὰ πτώματα κατέκειντο ἐπὶ στρώματος ἐν τῇ θέσει τῆς κλίνης ἐν τῷ δωματίῳ, ὅπου εὑρέθη ἡ κόρη Λεσπαναὶ. Τὸ πτώμα τῆς νέας εἶχε πολλὰ κατάγματα καὶ τὸ δέρμα πολλὰς ἀμυχάς. Ταῦτα ὅμως ἐξηγοῦνται ἐπαρκῶς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σῶμα ἐχώθη ἐν τῇ καπνοδόκῃ. Ὁ λαϊμὸς ἔφερε πολλὰ σημεῖα πληγῶν. Ὑπὸ τὸν πώγωνα ἐφαίνοντο βαθεῖς ὀνυχισμοὶ καὶ τινες πελιδναὶ κηλίδες, προφανῶς προερχόμεναι ἐκ τῆς πίεσεως δακτύλων. Τὸ πρόσωπον ἦτο φρικωδῶς παραμεμορφωμένον, καὶ αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν ἐξεῖχον τῆς κόγχης. Ἐν τῇ κοιλιακῇ χώρᾳ παρετηρεῖτο μεγάλη κηλὶς, προελθοῦσα προφανῶς ἐκ τῆς πίεσεως γόνατος. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Δυμᾶ, ἡ κόρη ἐστραγαλίσθη ὑπ' ἐνὸς ἢ πλείονων ἀνθρώπων. Τὸ σῶμα τῆς μητρὸς ἦν ἐπίσης φρικωδῶς τετραυματισμένον. Πάντα τὰ ὀστᾶ τοῦ δεξιοῦ σκέλους καὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος ἦσαν πολλαχοῦ τεθλασμένα, ἡ ἀριστερὰ κνήμη συντετριμμένη, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσα ἡ ἀριστερὰ πλευρὰ. Ὀλόκληρον τὸ σῶμα ἦτο αἱματόφυρτον. Τίνι τρόπῳ ἐγένοντο οἱ τραυματισμοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ ἐπακριβῶς. Τοιαῦται πληγαὶ μόνον διὰ βαρέος ξυλίνου ῥοπαλοῦ, ἢ χονδρὰς σιδηρᾶς ράβδου, ἢ καθίσματος, ἢ ἄλλου τινοῦ οἰουδήποτε μεγάλου, βαρέος καὶ ἀμβλέος ὄργανου, ὑπὸ ῥωμαλεωτάτου ἀνδρὸς φερομένου, ἦτο δυνατόν νὰ προξενηθῶσι. Γυνὴ εἶναι ἀνίσχυρος νὰ διαπραξῇ τοιαῦτα. Ἡ κεφαλὴ τῆς νεκρᾶς ἦν, ὅτε εἶδε ταύτην ὁ μάρτυς, καθ' ὀλοκληρίαν κεχωρισμένην τοῦ λοιποῦ σώματος καὶ ἐπίσης τετραυματισμένην δεινῶς. Ὁ λαϊμὸς ἀπεκόπη βεβαίως δι' ἐργαλείου ὀξυστομωτάτου, πιθανῶς ξυραφίου.

«Ὁ Ἀλέξανδρος Ἐβέρ, χειρουργός, ἐκλήθη μετὰ τοῦ κ. Δυμᾶ, ὅπως κάμνωσι τὴν νεκροψίαν. Ἐπιβεβαιοῖ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἀνωτέρου μάρτυρος καὶ συμφωνεῖ πληρέστατα μὲ τὰς γνώμας αὐτοῦ.

«Αἱ ἀνακρίσεις αὐται οὐδὲν νεώτερον γεγονός ἀξίον λόγου ἔφερον εἰς φῶς, καίτοι ἀνεκρίθησαν πολλοὶ καὶ διάφοροι. Οὐδέποτε συνέβη ἐν Παρισίοις δολοφονία—ἂν πράγματι εἶναι δολοφονία—τόσῳ μυστηριώδης καὶ ἀνεξήγητος. Ἡ ἀστυνομία—πρᾶγμα λίαν παράδοξον καὶ ἀσύνηθες ἐν τοιαύταις ὑποθέσεσιν,—οὐδὲ ἔγκος συνέλαβεν ὑπονοίας κατὰ τινος, οὐδαμοῦ δὲ διακρίνεται τι τὸ δυνάμενον νὰ παράσχῃ τὸ ἐνδόσιμον εἰς κρίσιν ἐξερεύνησιν καὶ ἐξήγησιν τοῦ αἰνίγματος.»

Ἐν δὲ τῇ ἐσπερινῇ ἐκδόσει τοῦ φύλλου ἀνεγνώσκειτο, ὅτι ἐξηκολοῦθει μεγάλη ταραχὴ ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἀγίου Ῥόκου· ἐγένετο καὶ ἄλλη ἐπιμελεστάτη ἔρευνα τῆς οἰκίας καὶ νέοι ἐξητάσθησαν μάρτυρες ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐν ὑστερογράφῳ ὅμως προσετίθετο, ὅτι συνελήφθη καὶ προφυλακίσθη ὁ Ἀδόλφος Λεμπόν, καίτοι οὐδεμία κατάθεσις ἐπεβάρυνεν αὐτόν.

Ὁ Δυπὲν ἐφαίνετο δεικνύων μέγα ἐνδιαφέρον περὶ τῆς ὑποθέσεως, ὡς τοῦλάχιστον ἐγὼ συνεπέραννα ἐκ τοῦ τρόπου του, διότι οὐδεμίαν αὐτὸς ἔκαμε παρατήρησιν. Μόνον ὅτε ἀνέγνω τὴν ἀγγελίαν περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Λεμπόν μὲ ἠρώτησε τίνα γνώμην εἶχον περὶ τοῦ φόνου.

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἤμην συμφωνότατος μὲ τὴν γνώμην ὄλου τοῦ κόσμου, θεωρῶν τὴν πράξιν ὡς μυστήριον ἀκατάληπτον καὶ φρονῶν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος πρὸς ἐξιχνίασιν τῶν αὐτουργῶν.

«Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προκειμένων ἡμῖν ἀτελῶν διδομένων τῆς ἀνακρίσεως, δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ποφανθῶμεν, ὁποῖων τρόπων δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις πρὸς διαφώτισιν τοῦ ζητήματος, ἀπήνητησεν ὁ Δυπὲν. Ἡ τοσοῦτον διὰ τὴν ἀγγίνοιν αὐτῆς ἐγκωμιαζομένη παρισιακὴ ἀστυνομία εἶναι μόνον πονηρὰ καὶ οὐδὲν πλέον. Οὐδεμίαν ἄλλην μέθοδον ἐνεργείας γινώσκει, ἐκτὸς τῆς παρουσιαζομένης ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἐγκαυχᾶται διὰ τοὺς τρόπους, ὧν ποιεῖται χρῆσιν, ἀλλ' οὗτοι εἶνε συχνάκις ἀκατάλληλοι πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ὥστε ὑπεθυμίζουσι τὸν Ἀρχοντοχωριάτην, τὸν ζητοῦντα νὰ φορέσῃ τὸν κοινωνίτην του, διὰ νάκούῃ καλλίτερον τὴν μουσικὴν. Αἱ ἐπιτυχίαι τῆς ἀστυνομίας εἰσὶν ἐνίοτε θαυμάσιαι, ἀλλ' αὐταὶ ὀφείλονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν μεγάλην δραστηριότητα καὶ τὴν ἐπιμονὴν αὐτῆς. Ὅπου δὲ δὲν ἐξαρκοῦσι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα τὰ σχέδιά της ναυαγοῦσιν. Ὁ Βιδὸκ π. χ. ἦν δεινόςτατος περὶ τὸ μαντεύειν καὶ πρὸς τοῦτοις ἐπιμονώτατος ἀνὴρ, μὴ τυχὼν ὅμως ἀγαθῆς ἀγωγῆς παρεπλανᾶτο πολλάκις, ἐνεκα

αυτῆς ταύτης τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὰς ἐρεῦνας του. Ἐφερε τάντικείμενα ὑπὲρ τὸ δέον πλησίον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ὥστε ἠδυνάτει νὰ ἐπισκοπήσῃ τὸ σύνολον. Ἴσως ἐν ἡ δύο σημεῖα ἔβλεπε μετὰ σπανίας διορατικότητος, ἀλλ' ἴσα ἴσα διὰ τοῦτο καθίστατο αὐτῷ ἀδύνατος ἡ ἐπισκόπησις τοῦ συνόλου. Εἶνε ὁμοῦ δυνατὸν νὰ ἐμβαθύνῃ τις εἰς τὰ πράγματα καὶ νὰ ὦσιν ἅμα αἱ παρατηρήσεις τὸν στερεαί. Τοῦτο τρανῶς καταδεικνύεται ἐν τῇ παρατηρήσει τῶν ἀστέρων. Θεώμενοι οὐχὶ ἀτενῶς ἐν τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀλλὰ πλαγίως ἐμβλέποντες εἰς αὐτὸ οὕτως, ὥστε νὰ στρέφωμεν πρὸς αὐτὸ τὰ ἐξωτερικὰ μέρη τοῦ ἀμφιβλῆστοειδοῦς χιτώνος (ἅπερ εἰσὶν εὐαισθητότερα τῶν ἐσωτερικῶν εἰς τὰς ἀσθενεῖς ἐντυπώσεις τοῦ φωτός) διακρίνομεν τοῦτον καθαρώτερον καὶ δεχόμεθα καλλίστην ἐντύπωσιν τῆς αἴγλης αὐτοῦ, ἣτις καθίσταται βαθμηδὸν ἀμαυρότερα, καθ' ὅσον στρέφωμεν πρὸς αὐτὸ ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν. Διότι τότε ὁ ὀφθαλμὸς δέχεται μεγάλην πληθύν ἀκτίνων, ἐν ᾧ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ ὀπτικὴ δύναμις αὐτοῦ μεγαθύνεται. Ἐμβαθύνοντες ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐνός ἀντικειμένου παραπλανώμεθα καὶ ἐξασθενούμεν τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν, ὥστε δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη καθίσταται ἀόρατος, ἂν ἀτενῶς διαρκῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ἐμβλέπωμεν εἰς αὐτήν.

«Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ φόνου, ἀνάγκη νὰ ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἰδίας τινὰς ἐρεῦνας, προτοῦ νὰ ἐκφέρωμεν τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Ἡ ὑπόθεσις θὰ μᾶς διασκεδάσῃ (εὖρον τὴν φράσιν κάπως ἄτοπον, ἀλλὰ δὲν εἶπον τίποτε) ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ Δεμπὸν μοι ἐφάνη μίαν φοράν ὠφέλιμος, καὶ ὀφείλω νὰ τῷ ἀποδώσω τὴν χάριτα. Ὡστε θὰ ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν ἰδίως ὁμμασι τὴν οἰκίαν ἐκείνην. Γνωρίζω τὸν Γ. τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας καὶ πιστεύω, ὅτι δὲν θὰ ἔχη κάμμιαν δυσκολίαν νὰ μᾶς χορηγήσῃ τὴν ἀπαιτούμενην ἄδειαν.»

Λαβόντες τὴν ἄδειαν ταύτην μετέβησαν παραχρῆμα εἰς τὴν ὁδὸν Μόργκ, μίαν τῶν ἐλεινῶν ἀγυιῶν, τῶν συνδεουσῶν τὴν ὁδὸν Ῥισελιὲ μετὰ τῆς ὁδοῦ ἀγίου Ῥόκου. Ἐφθάσαμεν ἐκεῖ περὶ δειλὴν ὄψιαν· ἡ συνοικία κεῖται πολὺ μακρὰν τῆς ἰδικῆς μας. Εὐκόλως δ' εὗρομεν τὴν οἰκίαν, διότι πλῆθος πολὺ ἦτο ἀκόμη συνηθροισμένον ἐν ἀπράγμονι περιεργίᾳ θεώμενον ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου πεζοδρομίου τὰ κεκλεισμένα παράθυρα αὐτῆς.

Ἦν δ' αὕτη μία τῶν συνήθων παρισιακῶν οἰκιῶν, ἔχουσα διάδρομον ἐν τῇ θύρᾳ, εἰς οὗ τὴν μίαν πλευρὰν ἦτο τὸ οἶκημα τοῦ θυρωροῦ. Προτοῦ δὲ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτήν, διήλθομεν τὴν ὁδόν, ἐκάμψαμεν εἰς πλάγιόν τινα δρομίσκον, καὶ μετὰ δευτέραν στροφὴν εὐρέθημεν πρὸ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τοῦ οικοδομήματος, ὃ δὲ

Δυπὲν ἐξήτασε τὰ παρακείμενα πάντα καὶ τὴν οἰκίαν αὐτήν μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριβείας, ὧν τὸν σκοπὸν δὲν ἠδυνάμην νὰ δίδω.

Τέλος ἐπεστρέψαμεν καὶ στάντες πρὸ τῆς εἰσοδοῦ τῆς οἰκίας ἐσημάναμεν τὸν κώδωνα, ἀνοίξας δ' ὁ φρουρῶν ὑπάλληλος ἐπέτρεψεν ἡμῖν νὰ εἰσέλθωμεν μετὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς ἀδείας. Ἀνήλθομεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ εὐρέθη ὁ νεκρὸς τῆς κόρης Λεσπαναί, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ προέκειντο ἀκόμη τὰ πτώματα τῶν φονευθειῶν. Οὐδὲν μετεβλήθη τῶν ἐν τῷ δωματίῳ καὶ οὐδὲν εἶδον πλὴν ὅσων ἐγίνωσκον ἤδη ἐκ τῆς Ἐφημερίδος τῶν δικαστηρίων. Ὁ Δυπὲν ἐξήτασε πάντα ἐπιμελέστατα καὶ αὐτοὺς τοὺς νεκροὺς τῶν δύο θυμάτων. Εἶτα μετέβημεν εἰς τὰ λοιπὰ τῆς οἰκίας μέρη καὶ εἰς τὴν αὐλὴν, συνοδευόμενοι πάντοτε ὑφ' ἐνός κλητῆρος. Ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐπισκοπῇ κατετριψαμεν πολλὴν ὥραν μέχρις οὗ ἐσκότασε· καὶ τότε ἀπήλθομεν. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ὁ συνόδός μου εἰσηγήθη πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ γραφεῖον ἡμερησίας τινὸς ἐφημερίδος.

[Ἐπεται τὸ τέλος].

ΜΥΡΜΗΚΕΣ, ΜΕΛΙΣΣΑΙ ΚΑΙ ΣΦΗΚΕΣ

Συνέχεια καὶ τέλος, ἰδὲ σελ. 140

Η'.

Αἰσθήσεις τῶν μυρμηκῶν

Ὅρασις

Ἐπιτίθεται γενικῶς ὅτι ὁ κόσμος οὐ μόνον πράγματι εἶνε τοιοῦτος ὡς ἡμεῖς ὀρώμεν αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα βλέπουσιν αὐτὸν ὁμοίον ὡς ἡμεῖς.

Ταχεῖα τις ἐξέτασις ἀρκεῖ ἐν τούτοις νὰ πείσῃ ἡμᾶς, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη οὐ μόνον δὲν εἶνε βεβαία ἀλλὰ οὔτε πιθανή. Εἶνε αἰνίγμα εἰσέτι ὁ τρόπος δι' οὗ βλέπουσι τὰ ἔντομα. Τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἔχουσιν εἰς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς μέγαν σύνθετον ὀφθαλμὸν, καὶ ἄλλους ἀπλοῦς τρεῖς τὸν ἀριθμὸν, κειμένους τριγωνοειδῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μετώπου. Οἱ σύνθετοι ὀφθαλμοὶ σύγκεινται ἐκ πολλῶν ὀφθαλμίσκων κειμένων ἐν τῷ ἄκρῳ σωλῆνος, οὗτινος ἡ βάσις συνέχεται μετὰ μιᾶς ἰνὸς τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ἀπλῶν ὀφθαλμῶν εἶνε ἐντελῶς διάφορος τῆς τῶν συνθέτων, φαίνεται δὲ ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι οἱ ἀπλοὶ ὀφθαλμοὶ προέρχονται ἐκ συνθέτων, ἢ ὅτι οἱ σύνθετοι συνίστανται ἐξ ἀπλῶν. Τούναντίον, ἀμφότεροι δείκνυνται προερχόμενοι ἐκ προγονικῆς τινος μορφῆς ἤτοι ἀνεπτυγμένης. Ἐκ ταύτης, αὐξανομένου ἐκάστου στοιχείου κατ' ἴδιον, καὶ τελειοποιουμένου τοῦ φακοῦ, προήλθεν ὁ ἀπλοῦς ὀφθαλμὸς,